

Juletræer og pyntegrønt

Anlæg af juletræ- og pyntegrøntkulturer er et godt alternativ til landbruget. Men det er også en tillidssag, som kræver, at De får god rådgivning og har en stor faglig ekspertise i ryggen.

Hos Hedeselskabet har vi projekteret, plantet, vedligeholdt og solgt fra tusindvis af hektarer med juletræer og pyntegrønt.

Det giver vore kunder den størst mulige sikkerhed for et godt økonomisk udbytte - uden overraskelser undervejs.

Kontakt Hedeselskabet og få et konkret tilbud på anlæg af Deres juletræ- og pyntegrøntkulturer.

Lokalkontakt:

Skovfoged N. Nielsen

Telefon 98 29 60 18

Biltelefon 30 86 22 28 eller:

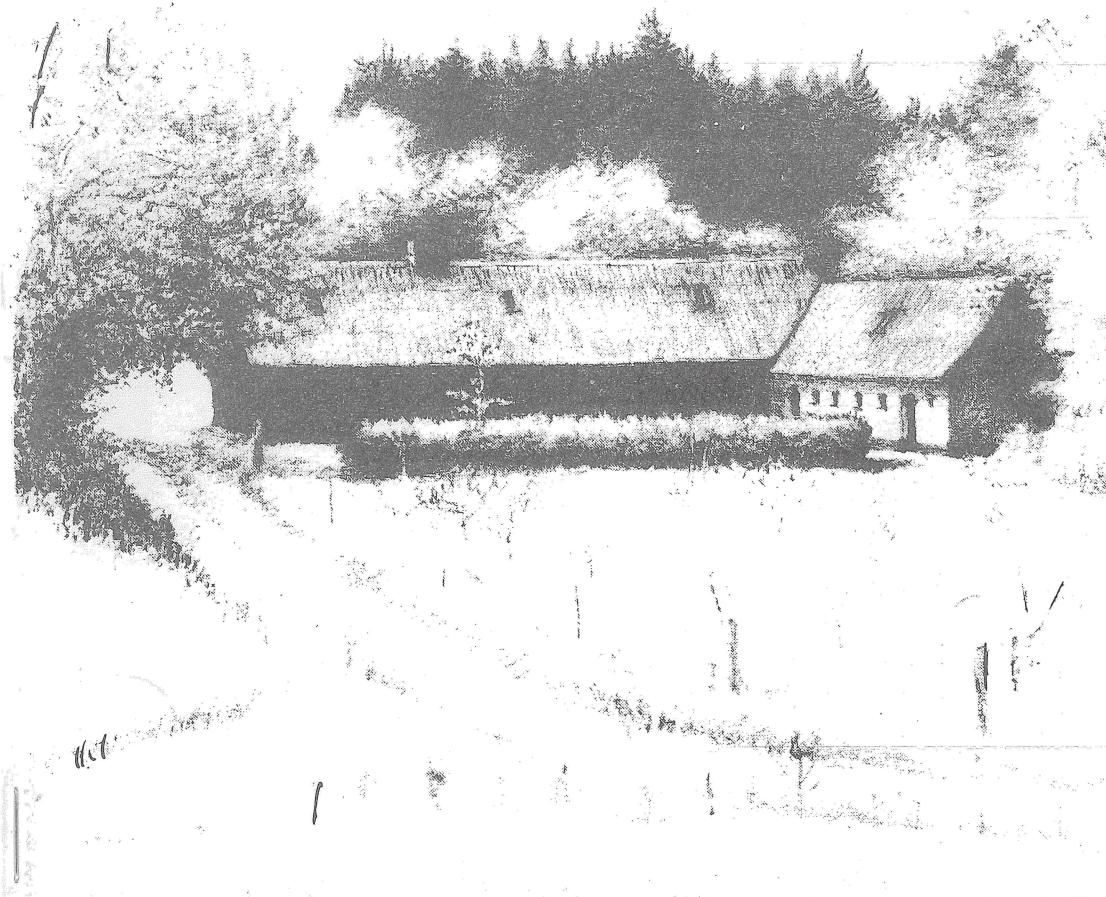
HEDESELSKABET

Nordjyllands skovdistrikt
Nyhavnsgade 6, 9100 Ålborg
Telefon 98 12 14 77

LODSEJERSAMMENSLUTNINGEN

HAMMER BAKKER

Svaneborg Tryk 98 25 73 65

ÅRSSKRIFT 1999

Familiens økonomi er i gode hænder hos os

Det er vort mål, at vore kunder får mest muligt ud af deres penge - for vi har en interesse i, at det går godt for alle her i lokalområdet. Derfor kan I altid regne med imødekommenhed og effektiv hjælp, når I kommer hos os og søger rådgivning omkring familiens økonomi.

 Nørresundby Bank
-den lokale bank

Bestyrelsen for Lodsejersammenslutningen

Hammer Bakker

Formand:

Tage Kragbak, Ørndal, Vesterbæk 45
9310 Vodskov
Tlf.: 98 29 69 99

Næstformand:

Werner Davidsen, Brødlandshuse, Søhusevej 85
9310 Vodskov
Tlf: 98 28 66 22

Kasserer:

Svend Nielsen, Søhuset, Søhusevej 62
9380 Vestbjerg
Tlf.: 98 29 65 08

Sekretær:

Niels Andreasen, Den Røde Gård, Den Røde Gårds Vej 2
9310 Vodskov
Tlf.: 98 29 30 02

Bestyrelsesmedlem:

Werner Kindberg, Mølbjergvej 21
9380 Vestbjerg
Tlf.: 98 29 68 18

Bestyrelsesmedlem:

Ole Juhlert, Tingvej 65
9380 Vestbjerg
Tlf.: 98 29 60 96

Redaktør af tidsskrift: (ikke i bestyrelsen)

Ebbe Gotfredsen, Hammervej 48,
9381 Sulsted
Tlf.: 98 26 22 03

Jubilæumsberetning.

Den 28. marts 2000 har Lodsejersammenslutningen Hammer Bakker 10 års jubilæum. Jubilæet fejres med en festmiddag på Tylstrup Kro fredag den 31. marts efter den ordinære generalforsamling samme dag og sted. Indbydelse er tidligere sendt ud.

Lodsejersammenslutningen blev til.

Lodsejersammenslutningen er så vidt vides den første organisation som samler Hammer Bakker, her forstået som området, der afgrænses af landevejene, som forbinder byerne Vestbjerg, Sulsted, Grindsted, Uggerhalne og Vodskov. Ellers har bakkerne fra gammel tid været opdelt, kommunalt mellem Sulsted Ajustrup kommune i vest og Horsens Hammer kommune i øst, og i tilsvarende sogne. Der er i nittenhundredefirserne yderligere tilføjet en opdeling mellem Hammer sogn i nordøst og Vodskov sogn i sydøst. Også postdistrikter, skoledistrikter, elforeninger og telefoncentraler har indbyrdes grænser midt i bakkerne. De to lokalhistoriske foreninger deler sig efter sognegrænser. De lokale erhvervsforeninger har basis i hver sin by uden for bakkerne.

Lodsejersammenslutningen blev altså stiftet på tværs af al hidtidig tradition og organisation, og det var der selvfølgelig en grund til. Grunden var hvad der blev opfattet som en ydre trussel fra Hedeselskabets afdeling for landskabsplanlægning mod værdier, som man er fælles om i bakkerne. Disse værdier kan være vanskelige at beskrive, men dette årsskrifts læsere ved sikkert hvad der sigtes til. Forsøgsvis kan det måske udtrykkes sådan, at vi der bor eller ejer jord i bakkerne, selvfølgelig respekterer at love og regler gælder i bakkerne, men så heller ikke uden videre mere. Vi vil gerne opleve og bevare bakkerne som et fristed, og vi ser derfor med skepsis på trykket fra omverdenen i form af tiltagende, både organiseret og uorganiseret,

benyttelse af bakkerne til mange slags fritidsaktiviteter, som mere og mere også omfatter områderne uden for vej og sti, f. eks. til orienteringsløb og terrænkørsel med mountainbike, med megen forstyrrelse, også for dyr og fugle, til følge.

I Hedeselskabets landskabsplanlægningsafdeling havde man omkring årsskiftet 1989-1990 fået den tanke at lave en plan for Hammer Bakker. Planen fik arbejdsnavnet "*Flersidig udnyttelse af Hammer Bakker*". Hedeselskabet indbød lodsejerne til et møde på Vodskov Skole for at orientere om planen og for at "sælge" den til lodsejerne. Her redegjorde man for påtænkte tiltag med at tegne forskellige ejeres og friluftorganisationers faktiske og ønskede arealanvendelse ind på digitale kort, og med udgangspunkt heri forsøge at samordne og afveje forskellige, ofte modstridende, interesser og ønsker.

Det lod sig ikke skjule at Hedeselskabets egentlige - i øvrigt helt legitime - interesse i sagen var at benytte planen for Hammer Bakker som et pilotprojekt, der kunne danne model for tilsvarende planer, som Hedeselskabet ønskede at sælge til andre områder med tilsvarende problemstillinger.

Mødet sluttede uden egentligt resultat, og Hedeselskabet indkaldte derfor til et nyt møde på Vodskov Skole om sagen. På dette møde var stemningen klart imod planen, da man frygtede den ville føre til registrering og regulering i strid med lodsejernes ønsker og interesser.

Herefter sørgede *Jens Pedersen*, Tengedal, for at mødet helt ændrede karakter. Han rejste sig nemlig, tog ordet og opfordrede til dannelse af en forening for lodsejerne, og han foreslog det navn, som sammenslutningen fortsat bærer. Forsamlingen drøftede forskellige betænkeligheder ved en sådan forening, først og fremmest den fare, nogle så for at foreningen ville tiltage sig den magt, som man ikke ønskede at overlade til Hedeselskabet eller til andre eksterne

planlæggere. Der var dog overvejende stemning for en lodsejerforening, og en arbejdsgruppe blev nedsat for at forberede en stiftende generalforsamling, som blev holdt på Vodskov Skole den 28. marts 1990. Her blev sammenslutningen stiftet med de vedtægter, som bestyrelsen nu i enighed foreslår revideret på generalforsamlingen den 31. marts 2000.

Meget muligt var lodsejersammenslutningen aldrig "opstået" uden Jens Pedersens ide og initiativ.

Jens Pedersen afslog at lade sig vælge til bestyrelsen, men han blev i stedet de tre første ordinære generalforsamlings selvfølgelige dirigent, hvorefter han af helbredsmæssige grunde afslog at påtage sig hvervet.

"Flersidig udnyttelse af Hammer Bakker".

Arbejdet med planen foregik gennem et par år i en såkaldt styregruppe, til dels med lodsejersammenslutningen som observatør, og med deltagelse af bl.a. Hedeselskabet, Friluftsrådet, Skov- og Naturstyrelsen og Nordjyllands Amt. I foråret 1992 skrev lodsejersammenslutningen til disse med opfordring til "*at se bort fra indbygget planlægningslyst og til i stedet at glæde sig over, at man lige for hånden har et så enestående område som Hammer Bakker, som uden anvendelse af én eneste planlægningskrone i allerhøjeste grad kan anvendes af offentligheden*". Henvendelsen blev aldrig besvaret, men projektet blev afsluttet uden at Friluftsrådets og Skov- og Naturstyrelsens ønsker om konkret planlægning og konkrete tiltag i terrænet blev søgt konkretiseret eller gennemført. Dog blev projektet fortsat i mindre skala på amtets og Hedeselskabets arealer. De mærkede ruter som findes dér, er antagelig en følge af projektet.

For lodsejersammenslutningen er sagen om flersidig udnyttelse af Hammer Bakker slut.

Medlemmerne.

Medlemstallet har svinget mellem 70 og 80. Langt den største del af bakkernes areal har hele tiden været repræsenteret i sammenslutningen. Henvendelse i efteråret 1999 til 20 beboere i bakkerne gav syv nye medlemmer. Kontingentet har i alle årene uforandret været 100 kr.

Bestyrelsen

Den første bestyrelse bestod af *Jens Anderberg, Niels Bundgaard, Tage Kragbak, Jan F. Kristensen, Niels Nielsen* og *Svend Risager*. Den nuværende bestyrelses sammensætning fremgår andetsteds i årsskriftet. Endvidere har *Ebbe Gotfredsen* været medlem af bestyrelsen.

Hammer Bakker Nyt - Årsskrift.

På *Arne Neergaard Jacobsens* initiativ, og med initiativtageren som redaktør og stofindsamler, blev Hammer Bakker Nyt udsendt første gang i 1991. Der udkom to numre i 1992 og 1993. Fra og med 1994 udkom bladet med ét nummer, først stadig under navnet Hammer Bakker Nyt, senere som årsskrift. I 1994 overtog *Niels Bundgaard* opgaven som redaktør, og i 1995 påtog *Ebbe Gotfredsen* sig opgaven, som han fortsat bestrider.

Fysisk Planlægning.

Lodsejersammenslutningen har ikke kastet sig ud i forsøg på at påvirke den overordnede fysiske planlægning, som påvirker Hammer Bakker, selv om det er oplagt, at denne planlægning kan få ganske konkret betydning for enkeltlodsejere. Et eksempel er cykelstien gennem bakkernes sydøstlige del. Et andet eksempel er Regionplan 93's udpegning af områder hvor tilplantning med skov er uønsket. Dette er tilfældet for en meget stor del af bakkernes sydøstlige område og for et

væsentligt areal i bakkernes sydlige del. Fremtidige bestyrelser og generalforsamlinger må vurdere om lodsejersammenslutningen skal forsøge at påvirke den fysiske planlægning.

Brandplan.

Selv om bestyrelsen siden sommeren 1994 har forsøgt at få Beredskabscenter Aalborg til at lave en brandplan for bakkerne, og selv om bestyrelsen er kommet med konkrete forslag til planens indhold, findes der fortsat ikke nogen plan. Det er bestyrelsens opfattelse, at man på beredskabscentret enten direkte ikke ønsker nogen brandplan, eller at man er ligeglad med spørgsmålet. Bestyrelsen arbejder fortsat med sagen. Det er en ubehagelig tanke, at en stor brand kan opstå en tør og blæsende sommerdag, og at slukningskøretøjerne kan køre vild eller fast under søgen efter vej til brandstedet, alt imens ilden breder sig.

Oprydning - indsamling af affald.

Siden 1995 har bestyrelsen hvert år sørget for at Aalborg Kommune vederlagsfrit har stillet affaldscontainere op på parkeringspladsen ved Brødland, og bestyrelsen har indkaldt til fælles affaldsindsamling. Med meget få undtagelser er det kun bestyrelsens medlemmer og disses koner der har taget del i indsamlingen. Der er derfor løbende drøftelser i bestyrelsen om hvorvidt medlemmernes interesse for indsamlingen er så lille, at ordningen skal opgives. Også i år bliver der dog opstillet containere og holdt indsamlingsdag.

Jagt og vildt.

Emnet er ømtåleligt, og meningene og interesserne er mange og meget forskellige.

Alle må kunne være enige om at jo mere viden der er om faktiske forhold, jo bedre. Derfor har lodsejersammenslutningen nu indsamlet oplysning om afskydning af råvildt for årene 1995 og frem. Fra og med 1998 samles der også oplysning om ræve, harer, snepper, duer og ænder. Oplysningerne videregives i skemaform til medlemmerne og til jagtkonsortierne, så der bliver et så godt grundlag som muligt for drøftelser og planlægning.

Bestyrelsen har nedsat et fast jagtudvalg. Udvalget vil sørge for løbende at drøfte jagt og vildt med lodsejere og jagtlejere.

Bestyrelsen har fundet det hensigtsmæssigt at diskutere sig frem til en skriftligt nedfældet politik med hensyn til råvildtbestanden. Meddelelse herom er sendt ud til medlemmer og jagtkonsortier sammen med spørgeskemaet for jagtsæsonen 1999. Bestyrelsen håber at dens råvildtpolitik vil blive inddraget, når de næste sæsoners jagt og vildtpleje skal planlægges.

Militær aktivitet i Hammer Bakker.

Aalborg Kaserne (tidligere Hvorup og Nørre Uttrup Kaserne) ligger tæt på Hammer Bakker. Det samme gør Jægerkorpset, der har hjemsted på Flyvestation Aalborg. Det har gennem årene betydet stor militær aktivitet i form af øvelser og orienteringsløb. Den militære aktivitet har voldt bakkernes beboere problemer på hovedsagelig på tre punkter. Den har været ulige fordelt, den er foregået uden forudgående henvendelse, og den er ind imellem foregået i uheldige områder eller på uheldige tidspunkter, f.eks. sådan at aktiviteten har kollideret med jagt.

Allerede før lodsejersammenslutningens stiftelse var der på *Werner Davidsens* initiativ rettet henvendelse til garnisonen for at få problemerne løst. Problemerne fortsatte imidlertid, og lodsejersammenslutningen gik derfor ind i sagen. Efter ønske fra

lodsejers sammenslutningen har der gennem årene været holdt tre møder på kasernen mellem på den ene side lodsejers sammenslutningen og på den anden side garnisonen og repræsentanter for de enkelte militære enheder, der holder øvelser og løb i bakkerne. Mødernes resultat har hver gang været stort set det samme, nemlig en tilfredsstillende aftale af stort set det indhold, som det der blev aftalt på sidste møde 17. marts 1999, nemlig:

- a. *Al øvelsesaktivitet i Hammer Bakker skal anmeldes til Lodsejers sammenslutningen Hammer og til Hedeselskabet Nordjylland.*
- b. *Ved opstilling af orienteringsløb skal der tages hensyn til, at posterne ikke bliver stillet sådan, at løberne tager den korteste rute, og dermed løber over ejendom tilhørende lodsejere, som ikke er blevet varslet.*
- c. *Større militære kørselsaktiviteter og øvelser skal så vidt muligt undgås i Hammer Bakker.*
- d. *Alle øvelser, orienteringsløb m.v. skal anmeldes til Militærregion I mindst 3 uger før afholdelse. Militærregion I videregiver anmeldelse af øvelser m.v. til berørte parter, jf. pkt. a.*
- e. *Ved afvigelser fra disse aftaler kan alle berørte parter ringe til major J. S. Jensen, tlf. 9819 1566, lokal 4300, eller seniorsergent K. E. Anholm, tlf. 9819 1566, lokal 4305.*

Selv om aftalen er i orden, bliver det sikkert fortsat nødvendigt ind imellem at holde møde med garnisonen. Erfaringen viser nemlig, at udskiftninger i det militære personel fører til at aftalerne går i glemmebogen, og at de derfor skal findes frem og indgås påny, hvilket måske ikke er helt forståeligt.

Lokalhistorie.

Da arbejdet i *Egnsmindesamlingen for Sulsted og Aistrup Sogne* og i *Horsens Hammer Hjemstavnsforening* direkte vedrører Hammer Bakker, er lodsejers sammenslutningen medlem af begge foreninger.

Erhverv i Hammer Bakker.

Lodsejers sammenslutningen har ikke direkte beskæftiget sig med bakkernes erhvervsliv. Bestyrelsen finder imidlertid at lodsejers sammenslutningens arbejdsområde også bør omfatte "at underrette medlemmerne om ny viden eller forandringer i ...driftsmæssige ...forhold", hvilket fremgår af § 3 c i bestyrelsens forslag til nye vedtægter.

Ved en enkelt lejlighed har bestyrelsen i enighed udtalt sig imod etablering af en virksomhed i bakkerne, nemlig en påtænkt skovbørnehave i Katedralskolens lejrskolehytte på Søhusevej. Hedeselskabet, som har lejet grunden ud til Katedralskolen, var også imod planen. Årsagen til modstanden var frygt for daglig uro og slid i et stort område centralt i bakkerne. Planerne om skovbørnehaven blev opgivet på grund af modstanden.

Fest og kultur.

Gennem årene har der været en række arrangementer for medlemmerne med familie og venner. Langt de fleste har været godt besøgt. Bestyrelsen har derfor nedsat et fast kultur- og festudvalg, der skal sørge for løbende at planlægge og gennemføre sådanne arrangementer.

Det er blevet en tradition at samarbejde med *Vendsyssel Køreforening* om hestevognsture i bakkerne med deltagelse af begge foreningers medlemmer med gæster. Vejret kan man ikke råde for, men der er altid mange deltagere og god stemning.

Både *Sulsted Kirke* og *Vodskov Kirke* har været besøgt. I Sulsted så vi restaurering af kalkmalerier, og i Vodskov hørte vi om kirkens tilblivelse, altså et stykke Sagfører Olesen historie.

Kunstnere i bakkerne er både et historisk og et nutidigt fænomen. Både keramikeren *Tove Anderberg*, plantørboligen, og maleren *Sheena Villadsen*, Paradisdalen, er særdeles nutidige. Ved en enkelt lejlighed har vi besøgt Tove Anderbergs værksted. Sheena Villadsens arbejder har prydet årsskrifterne, og nogle har været hængt op ved sommer- og høstfester.

En enkelt gang har lodsejersammenslutningen arrangeret svampetur omkring Pebermosen med *naturvejleder Espen Buch*.

Urtehaven i Nørresundby har været besøgt en enkelt gang.

Ved flere lejligheder har der været holdt sommer- eller høstfest med madkurv.

Alle arrangementer har været kendetegnet af god tilslutning og god stemning. Bakkernes beboere er kommet til at kende hinanden bedre. Her skal lyde en opfordring til så ofte som muligt at deltage i lodsejersammenslutningens arrangementer.

Lodsejersammenslutningens økonomi.

Bestyrelsen har sat tæring efter næring, så der hvert år har været et lille overskud. Dog har indtægter og udgifter stort set balanceret i 1998 og 1999. Ved årsskiftet 1999-2000 var formuen på 26.000 kr. Jubilæumsarrangementet vil tære på formuen med ca. 5000 kr., der går til tilskud til festmiddagen.

Fremtiden.

Bestyrelsen har aldrig forsøgt at udarbejde et program eller en samlet politik eller målsætning for bestyrelsens arbejde. Noget sådant er heller

ikke nødvendigt på nuværende tidspunkt. Lodsejersammenslutningen vil fortsat ikke have direkte indflydelse på den enkelte lodsejers forvaltning af hans ejendom, og det skal sammenslutningen heller ikke have. Arbejdet i bestyrelse, redaktion og udvalg vil fortsat være frivilligt og ulønnet. Bestyrelsen vil fortsat prøve at have fingeren på pulsen, og prøve at være katalysator og initiativtager inden for de områder der er omtalt i denne beretning, og inden for tilsvarende områder der er omfattet af sammenslutningens formål.

Og så vil sammenslutningen være der, hvis det skulle blive nødvendigt at reagere i forhold til initiativer fra offentlige myndigheder eller andre, som kan true bakkernes fortsatte benyttelse som fristed for lodsejerne, hjemsted for de erhverv der naturligt hører hjemme i bakkerne, naturområde og udflugtssted for offentligheden.

Undertegnede siger tak for ti gode og spændende år i samarbejde med lodsejerne.

Tage Kragbak

Dal Plantørbolig.

Dal Plantørbolig foråret år 2000.

I forgrunden egekævler til opskæring.

Når man i dette forår kommer til Dal Plantørbolig i Branths Plantage, finder man der en udfoldelse af voldsom aktivitet som ikke tidligere er set på dette sted.

Årsagen hertil er motorvejsbyggeriet både vest og øst for Hammer Bakker. Hedeselskabet har fået hovedentreprisen for tilvejebringelsen af egepæle til opstilling af vildthejn langs motorvejene, og

opskæringen af disse pæle sker ved skoventreprisen nær Ib Andersen netop på pladsen ved Dal Plantørbolig, hvor hans maskiner udfører det omfattende arbejde.

De mange egekævler kommer fra Tyskland på meget store og tunge transportvogne som hver vejer over 40 tons. Disse vognes tryk præger da også den lille skovvej fra Sulsted Kirke således, at man skal nærme sig arbejdsområdet ved Dal med et ganske behersket tempo.

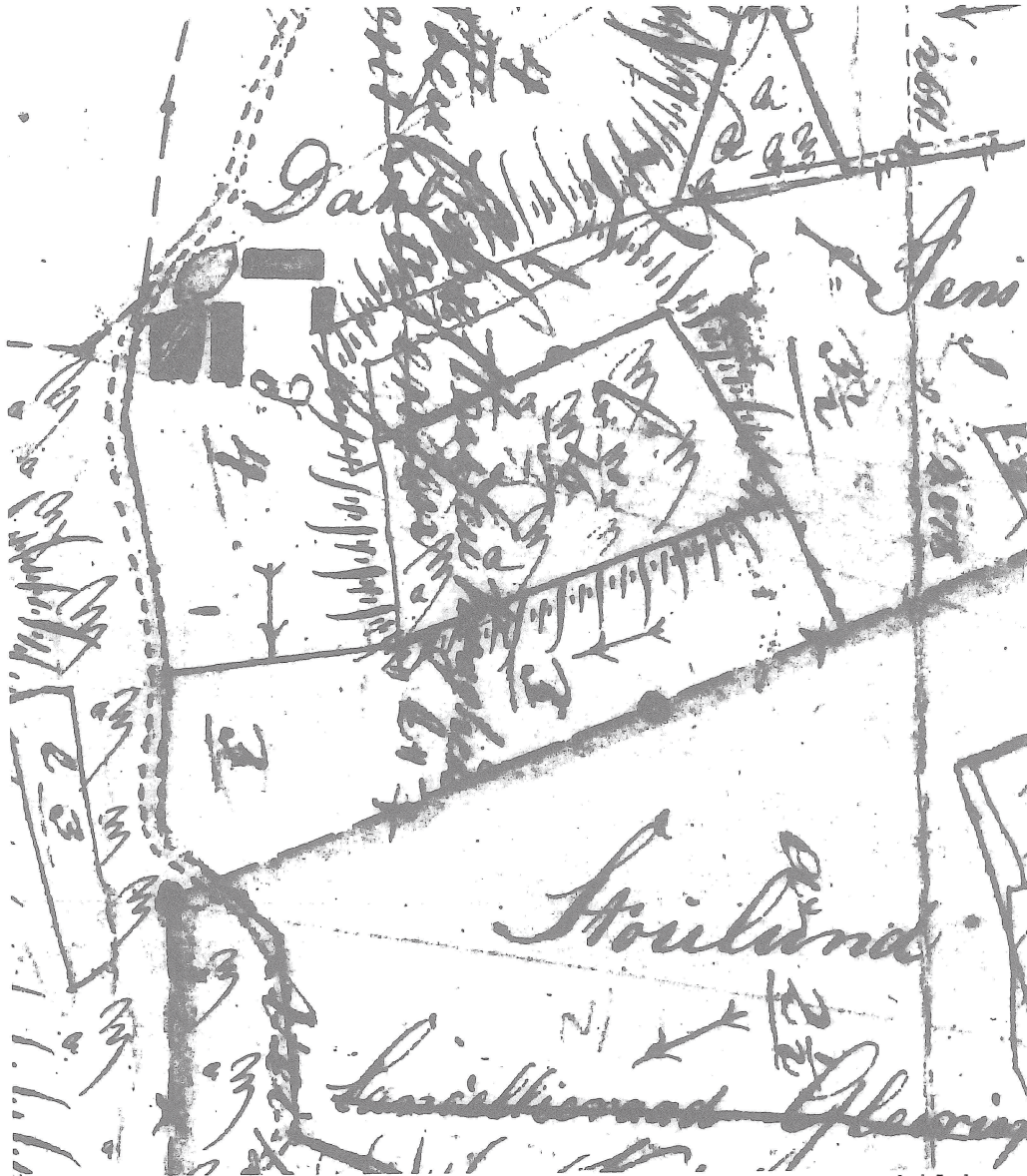
Når man iagtager denne store aktivitet løber tankerne tilbage i tiden, hvor man har kendt stedet som en stilfærdig og fredelig del af Hammer Bakker selv om der også før i tiden har været foretaget opskæring af tømmer. Og går vi over 100 år tilbage var der overhovedet ikke skov ved gården Dal. Den lå midt imellem lyngbakker med lidt græsning hist og her.

Gården Dal.

Når man kører fra Sulsted Kirke ind i Hammer Bakker imellem tomten fra Langelund og Skovridergården, finder man for enden af dalen, ca. 1. km inde i bakkerne, gården Dal. Det er en meget gammel gård hvis ejere fortaber sig i fortiden. Ved matrikuleringen i 1812 står en Jens Sørensen som ejer, og hans efterfølger hed Chresten Christensen, Kraghede.

I 1873 overtog landbrugskandidat Harald Branth Sdr. Elkjær i forpagtning og i 1882 overtog han den gamle herregård fra sin far som ejer. Gården Langelund ved Sulsted Kirke havde tilhørt Sdr. Elkjær i mange århundreder, og på denne gård havde præsten boet indtil præstegården i Sulsted blev bygget. Branth opkøbte en stor del af Hammer Bakkers nordvestre del som lå i tilknytning til Langelund hvor

Gården Dahl med bygninger, opmålt af P. Rosenkilde i 1812. På kortet er Cresten Christensen, Kraghede opført som ejer. Den tidligere ejer i 1812, Jens Sørensen, er overstreget. Stoulund har tilhørt Cancelliråd Glerup.

det var hans hensigt, i pagt med tidens stræben, at foretage skovrejsning, og således erhvervede han også gården Dal med tilhørende jorder. Harald Branth havde søgt efter en kvalificeret plantør som var kendt med tilplantning af heder, og gennem Hedeselskabet fandt han en plantør Niels Nielsen, som på det tidspunkt arbejdede med tilplantning af heden omkring Borris. Plantør Nielsen blev hyret til opgaven med tilplantning af de ca. 400 tdr. land som Branth havde erhvervet.

I 1889 flyttede Niels Nielsen ind i Dals gamle strå-tækte hus sammen med sin kone Kirstine og deres 3 år gamle søn. Huset havde stald og lade i den ene ende, mens beboelsen fandtes i den anden. Huset var ganske primitivt med stengulve og små vinduer. Belysningen kom fra petroleumslamper. På gården var der en kampestensbrønd fra hvilken vandet, der var friskt og koldt, blev hentet op i en spand. Datteren Stine beretter, at der voksede små bregner op mellem stenene i brønden. Det unge ægtepar kom nu til at bebo Dal i de næste 34 år, hvor gården herefter blev benævnt som Dal Plantørbolig.

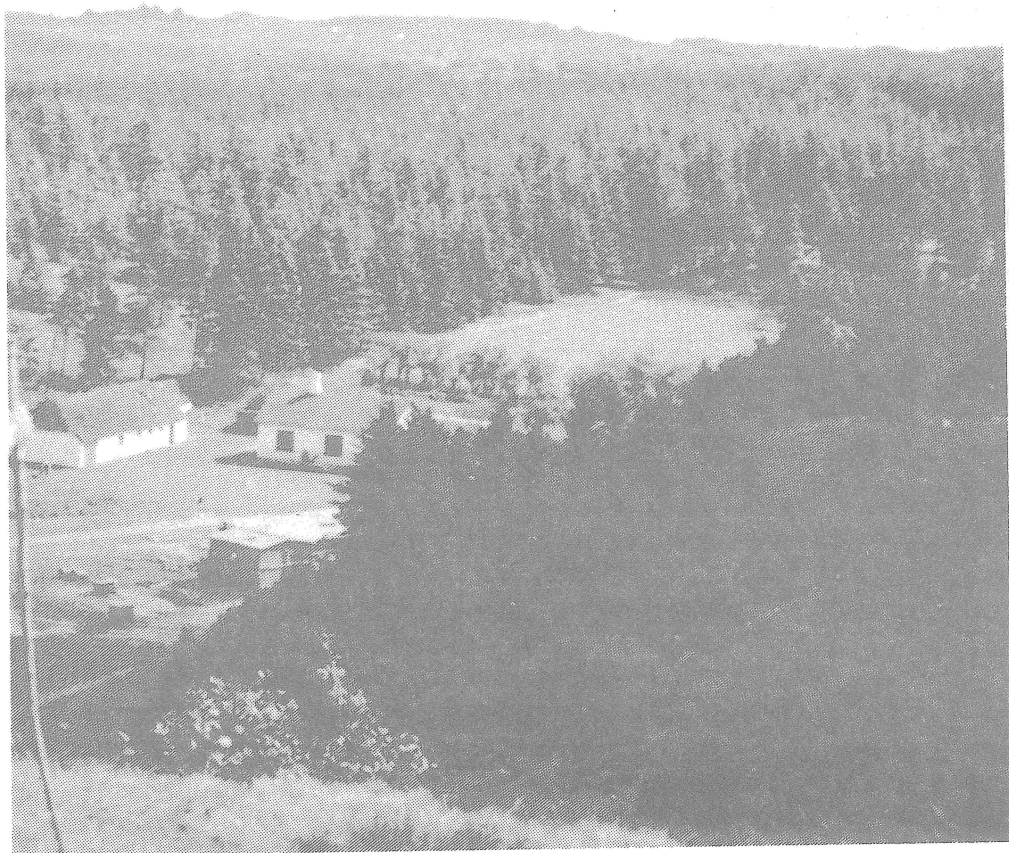
Livet på Dal Plantørbolig.

Man kan roligt sige at plantør Nielsen og hans kone for alvor slog rod i Hammer Bakker, selv om Kirstine Nielsen ved indflytningen gav udtryk for, at "her bliver vi ikke længere end et år!". I 1892 fik de en datter, og endnu en i år 1900, og endelig det sidste barn i 1904, endnu en datter. Sidstnævnte datter, Stine, har skrevet sine erindringer om sin tid i Dal Plantørbolig, og det er fra hende de efterfølgede oplysninger stammer.

Plantør Nielsen var født den 24. april 1857 i Grindsted i Midtjylland. Han aftjente sin værnepligt i Fredericia hvor efter han blev uddannet i praktik ved Hedeselskabets plantører.

Han var barndomsven med venstremanden I.C. Christensen og var selv en trofast venstremand.

Dal Plantørbolig fotograferet den 8. august 1940.

I plantørboligen havde de en sort russerhest "Jutta", to køer, to får samt et par grise og dertil en del høns samt hunden "Fanny". Familien var stort set selvforsynende med føde. Mælken fra køerne, som madam Nielsen var ene om at malké, blev brugt i familiens egen husholdning idet man selv kærnedede smør og lavede ost.

Lidt mælk blev dog afsat til nogle af de nærmeste naboer, blandt andet til Mariane på Myren hvis mand arbejdede på Sølgårde. Det var et meget fattigt hjem, hvor to af børnene lå på Hammer kirkegård døde af tuberkulose. Børnene fra Myren kom hver anden dag til Dal Plantørbolig og hentede en spand frisk komælk, for hvilken de gav 10 øre.

I en krog i haven havde plantøren nogle bistader stående. I de første år var det halmkuber, men senere fik han bistader af træ.

Familiens økonomiske underlag fremkom således: Plantør Nielsens dagløn var 2 kr. Familien havde fri bolig og brændsel, og så måtte de dyrke nogle tønder land omkring plantørboligen. Det hændte på tørre somre, at køerne blev sendt helt hen til Langelund for at finde tilstrækkelig græsning.

Naboer til Dal Plantørbolig.

Dal plantørbolig ligger og lå langt fra naboer selv om der boede flere folk i bakkerne for 100 år siden.

Mod syd lå "Ørndalshuset", et lavloftet hvidkalket hus hvor Svensker-Johan boede med sin kone Svensker Stine. Til huset hørte lidt landbrugsjord, og Svensker-Johan pløjede sin jord med en træplov forspændt en stud. Han havde også en lille arbejds-

Dal Plantørboligs placering ved østenden af Lange-lundsdaalen. Lige nord for Sølvdammen som man også kaldte for Haralds Kilde, lå plantør Nielsens planteskole. I Gammeljordshuset boede Niels-Møl og hans kone Stine. Bemærk sogneskellets forløb. Sulsteds sogn gik helt op til Hammer Kirke. Skovridergården er på kortet benævnt Ny Staprís hvilket er fejlagtigt. Staprís-gårdene lå længere mod vest.

vogn. Når han kom kørende igennem skoven, kunne man høre ham på stor afstand. Han stod op i vognen og sang og råbte mens han piskede på studen, måske påvirket af den medbragte brændevin.

Svensker-Stine havde en del høns og kyllinger, og hun var tillige ferm til at finde bær og andet som hun afsatte på Gammeltorv i Aalborg.

Stine Nielsen fortæller i sine erindringer, at Svenske-Stine engang truede hende med en brødkniv fordi hun plukkede tyttebær på hvad hun anså for sine enemærker. Hun blev anset for at være lidt galsindet.

Nærmeste nabo var "Niels-Møl", hans kone Sine og deres børn. Hans rigtige navn var Niels Larsen Møller. De boede i Gammeljordshuset ca. 800 meter øst for Dal, lige på den anden side af Kongevejen. De havde et par køer, en hest samt fjerkræ og grise. Jorden var sandet og bakket hvorfor de mest dyrkede den nøjsomme spergel til dyrene. Huset var gammelt og stråtækket og alt hos dem var primitivt. Men Niels og Sine klarede sig godt. De var tilfredse og dertil var de meget hjælpsomme over for andre.

En billedhugger Hansen Jacobsen fra Vejen havde en sommerbolig i Hammer Bakker, og han lavede et år en vellignende buste af Sine. Den findes i dag på Vejen Museum benævnt som "Kone fra Hammer Bakker". Niels-Møl arbejdede for Branth som altmuligmænd på Dal Plantørbolig. Han pløjede og såede og passede jorden. Når høsten oprandt kom han med sin "hjulle", sin høstle, og mejede kornet med seje tag, mens madam Nielsen bandt negene op. Kornet blev så kørt ind i laden, hvor plantør Nielsen tærskede det med en plejl. Kornet blev kørt til møllen hvor rugen blev malet til grutning og havren til sigtemel hvoraf noget dog blev byttet om til møllerens hvedemel.

Niels-Møl skræede som de fleste mænd gjorde det på på den tid, og Stine fortæller, at de fast havde en spytbakke af jern med papir og lidt sand, stående midt på gulvet i stuen til Niels-Møls langspyt.

Skolegangen i Sulsted Skole 1911-1918.

Stine Nielsen beretter følgende om sin skolegang: "Der var langt til Sulsted Skole - ca. 5-6 km. Om vinteren var det mørkt når vi gik hjemmefra, og mørkt når vi kom hjem igen. Vi havde et par varme træsko eller træskostøvler med halmfletninger i, og var der høj sne, hvad der ofte var, havde vi ekstra tykke hjemmestrikkede strømper med i tasken.

Skolen var stråtækket, kakkelovnsfyret og med vandpumpe i gården samt et blikkrus i snor til fælles afbenyttelse. Der var to klasseværelser med henholdsvis en lærerinde i 1. klasse og en lærer i 2. klasse, og de lærte os alt det som var nødvendigt på den tid. Den store og den lille tabel, at regne og at skrive. I 1. klasse skrev vi på tavle med griffel, og i 2. klasse med blæk og elastikpen. Salmevers og kongerækken skulle vi kunne udenad.

Lærer Jensen var en høj mand med fuldskæg og et par rare blå øjne. Han var ikke slem til at dele lussinger ud, men forstod at omgås os på en måde, så vi virkelig var glade for at gå i skole, og derfor også gerne ville lære noget. Når han for eksempel forklarede bibelshistorie eller danmarkshistorie, så blev det hele lyslevende og timen gik alt for hurtigt. Sommetider kom han med sin violin og spillede for os; det var noget vi var glade for.

En gang årligt mødte vi til eksamen. Det var nærmest en overhøring i de forskellige fag, hvor præst,

degn og nogle af sognets mænd mødte op og hørte på om vi havde lært noget i skolen. Vi blev afhørt enkeltvis, og det kunne da nok af og til blive pinligt hvis man gik i stå midt i et salmevers.

Når vi var færdig med eksamen løb vi over gaden til bager Olsen og fejrede dagen med en to-øres kage og for fem øre dameskrå. Samme bager Olsen lavede vi unger sjov med. Når han skulle lægge dej blev hesten spændt for en hestegang med bom der gik rundt med stang som æltede dejen inde i bageriet. Vi fik hesten til at løbe i trav, og det gik for stærkt og bageren kom ud og skældte ud på os.

Om sommeren gik vi barbenede til skole. Det var altid dejligt at smide strømperne når det blev varmt. Turen til skolen gik ad sandet vej med skov på begge sider. Halvvejs lå Sulsted Kirke, og i dens nærhed var der bygget en stald til kirkegængernes heste. (Langelunds bygninger) Meget af tiden opholdt min gamle ven "Grønlænderen" sig der, og han stod tit udenfor og hilste mig med et "Go'moren mit bette gimmerlam!" Han sad der i stalden og flettede tørvekurve af ris og pil, hvilke han solgte til folk på egnen.

Når jeg var på vej hjem fra skole passede det tit, at "Ringer Jens" skulle op i tårnet og ringe solen ned, så fik jeg lov at komme med og holde i den ene ende af rebet."

Stine blev konfirmeret i Sulsted Kirke i oktober 1918, og for hende var barndommen dermed slut.

Forholdet til godsejerparret Harald og Augusta Branth.

Stine Nielsen var 11 år da godsejer Branth døde i 1915, og da havde han boet i København i nogle år. Stine beretter dog indgående om forholdet til godsejerparret, og meget af det hun fortæller må være hende overleveret fra hendes øvrige familie.

Forholdet imellem godsejer Branth og hans plantør var livet igennem forbilledligt. Det var præget af stor gensidig respekt selv om standsforskellen blev klart tilkendegivet. Godsejeren blev tituleret i tredje person "hr. godsejeren", mens hans kone blev tituleret "fruen". Den anden vej hed det "plantør Nielsen" og "madam Nielsen".

Branth kom næsten dagligt til hest til plantørboligen hvor han tilså arbejdet og hvor opgaver blev fastlagt.

Stine fortæller, at han af og til løftede hende op på sin fine brune hest, og at han også en gang imellem gav hende en blank sølvtokrone. Han tog sig næsten altid tid til at få en kop kaffe med hjemmebagte kammerjunkere hos madam Nielsen.

En gang om året blev der holdt klapjagt, hvor alle egnens drenge blev tilkaldt som klappere. Den efterfølgende vildtparade blev holdt på grønsværen ved plantørboligen hvor plantør Nielsen forinden havde brækket rådyrene op. På paraden sås foruden rådyr, harer og en enkelt ræv.

Det mest festlige, beretter Stine, var de afholdte Hubertusjagter. Her deltog egnens herremænd og deres damer i flotte sorte, stramme ridedragter samt små sorte stive hatte på snur på hovedet. Når jagten var forbi kom hele selskabet ind og blev

bænket i stuerne hvorpå der blev serveret gule ærter og pandekager, hidbragt fra Sdr. Elkær.

Fru Branth kom ofte alene på besøg i et hestekøretøj med kusk på bukken. Hun havde sit eget kaffestel stående i plantørboligen, og det blev så taget ud af buffetten hvorpå der så blev serveret the med ristet brød til.

Om efteråret blev plantørens piger sendt ud for at plukke blåbær og tyttebær, og efter Stines erindringer, også tranebær i mosen. Fru Branth skulle hvert år have en stor kurvfuld blåbær og tyttebær bragt til Sdr. Elkjær.

Livet igennem opretholdt plantørfamilien forbindelse med Branth-familien, i de senere år med julekort og med et besøg når de var på egnen.

Sygdom med lægebesøg.

I 1918 fik Stine og hendes 4 år ældre søster den frygtede spanske syge. Den kostede mange livet, men de stod sygdommen igennem. Doktor Christensen fra Sulsted Stationsby kom så på sygebesøg i sin høje hesteforspændte gig, altid ledsaget af sin trofaste sygeplejerske, hans kone.

Stine fortæller om en særlig hændelse der indtraf en sommerdag:

"Vi gik i haven og vandede planter da vi hørte en mærkelig lyd. Vi mente først det var en hane som galede inde i skoven, men det var helt usansynligt. Vi gik så efter lyden og hørte så, at det var et råb om hjælp. Hen ad skovvejen mødte vi min far. Det var et skrækkeligt syn, det ene ben havde han viklet sin trøje om og holdt det oppe med den ene hånd og slæbte sig hjemad på den anden hånd og knæ.

Han havde været alene i skoven, og der var øksen smuttet for ham og havde lavet et dybt sår i anklen hvorfra det blødte meget.

Vi fik far kørt hjem på en trillebør og mor fik rensset og forbundet såret så godt det nu kunne gøres. Den eneste forbindelse med omverdenen vi havde var, at få spændt hesten for vores jumbe og få far kørt de 8 km. til lægen i Sulsted Stationsby. Hvordan han blev bragt på sygehuset kan jeg ikke huske, men længe lå han der. Far kom hjem og havde ikke megen gene af ulykken, men livet igennem blev han ved med at halte lidt på det dårlige ben."

Dal Plantørbolig som udflugtssted.

Om sommeren hændte det, at der kom naturglade mennesker fra Aalborg, Nørresundby, Brønderslev og fra småbyerne på egnen. De kom med hesteforspand i charabanc eller ponyvogn eller andet køretøj. De bad om lov til at færdes i skoven, og da godsejer Branth gerne så at folk kunne glædes over hans træer, så fik de tilladelse til at bruge skoven til udflugterne.

Somme tider kom hestene på stald i plantørboligen hvorpå frokostkurven kom frem. Og når frokosten var fortæret kom de ind til madem Nielsen efter kogende vand til kaffebønnerne.

Rygtet om gode søndagsudflugter til Hammer Bakker bredte sig, og snart åbnede man et helt lille traktørsted ved plantørboligen. Plantør Nielsen fik fremstillet træbænke og borde der blev anbragt rundt omkring i haven i skyggen af træerne, og madam Nielsen solgte kaffe og kager til skovgæsterne. Snart kunne man også købe rød og gul sodavand samt afholdsøl, og afsætningen medførte, at der

blev bragt ny forsyning ud fra depotet i Nørresundby hver uge. Som køleskab gravede plantør Nielsen en kule ind i sandbanken nord for plantørboligen.

Disse sommerudflugter gav liv i skoven, og dertil muligheden for, at plantørparret kunne tjene en god skilling. Men sommervarmen gjorde plantagen til en krudttønde, hvorfor tobaksrygning var strengt forbudt i skoven.

Hvert år på grundlovsdag den 5. juni, blev der afholdt grundlovsmøde på den grønne plads lige syd for Dal Plantørbolig. Dannebrog var hejst på pladens midte, og mange mennesker fra omegnen kom i hestevogn, på cykel eller til fods for at deltage i festdagen. Hestene blev opstaldet ved plantørboligen og frokostkurven blev derpå taget med over på festpladsen hvor man først hørte på taler og hvor man sang de obligatoriske fædrelandssange, hvorpå man indtog den medbragte frokost.

Planteskolen.

Godsejer Harald Branth var stærkt optaget af hede-tilplantningen, som siden 1866 var blevet gennemført i Midt- og Vestjylland under ledelse af kaptajn Enrico Dalgas. Med Hedeselskabets oprettelse i dette år, blev tilplantningsaktiviteten sat i system. Dalgas' ildsjæl var drivkraften i tilplantningssagen, og han har Harald Branth givetvis kendt personligt. De havde begge deltaget i krigen i 1864 og var begge officerer. Og det var fra Hedeselskabet at Branth fik plantør Nielsen til Hammer Bakker i 1889. På det tidspunkt var man erfaringsmæssigt nået langt i hede-tilplantningsteknikken, og med disse erfaringer kom plantør Nielsen til Dal Plantørbolig.

Matrikelkortet fra 1812 viser Langelund som en stor gård. I dag er kun dammen tilbage. Kortet viser vejforløbet i 1812 som siden da er ændret væsentligt.

Beplantningen af heden blev straks sat i gang, og nogle af egnens folk fik arbejde hos Branth og plantør Nielsen med at grave huller, hvor alen først skulle gennemrydes hvorpå træerne blev plantet. Der blev plantet rød- og hvidgran samt bjergfyr. Sidstnævnte havde vist sig at gavne granerne når de blev plantet sammen. Hist og her var der pletter med bøge- og egeskov, som nu kom til at lyse op imellem de opvoksende mørke graner.

Fra tid til anden, når landbrugseleverne ikke var engageret med arbejde i landbruget på Sdr. Elkjær, blev de sendt ud for at hjælpe plantør Nielsen i skoven. Her lærte han dem hvorledes man udførte plantningsarbejdet, og hvorledes man passede kulturerne.

Ikke så langt fra Dal Plantørbolig anlagde plantør Nielsen sin egen planteskole tæt ved et kildevæld. Arealet var indhegnet af klippede granhække hvor de små træer stod årgangsvist. Nielsen samlede selv frøene til planterne, idet han samlede koglerne fra skoven, soltørrede dem hvorved skællene åbnede sig og frøene kom ud. Han samlede så frøene i poser. Om foråret såede han frøene i bede hvor over han lagde et lag lyng.

Når spiringen var godt i gang, blev dækket taget af, og planterne stod så i deres bed i 2-3 år, hvorefter de blev priklet ud. Planterne blev så anvendt til egen udplantning, men også en del blev solgt. Hvert forår kørte plantør Nielsen til Spejlsborgs Planteskole i Brønderslev, hvor han afsatte sine planter i bundter på 100. Til gengæld fyldte han sin hestevogn med planter til den lokale Plantningsforening, hvor hvert medlem i forvejen havde afgivet en bestillingsseddel på frugttræer, buske og lignende, og

med dem kom han tilbage til plantørboligen til afhentning.

Hvert år blev der afholdt skøvauktion over gavntræ som var sat op i rummeter og nummereret. Fra Aalborg kom dommerfuldmægtig Kinck som ledede auktionen. Det købte træ kunne køberne så afhente i tiden efter. De afkvistede grene som lå tilbage i skovbunden, kunne folk så komme og samle sammen til anvendelse som brændsel i hjemmenes komfurer, idet de skulle betale 50 øre for hvert læs de kørte hjem med.

Plantør Niels Nielsens afsked med Dal Plantørbolig.

Efter 35 år i Dal plantørbolig blev plantør Nielsen sagt op i 1924. Han var da ca. 65 år gammel. Med sorg måtte han og hans kone sige farvel til deres dyr i stalden og til skoven og naturen. De havde forinden for 8.000 kr. købt et lille hus i Vestbjerg ud til Aalborg landevej. Fra en butik her solgte de nu i en årrække tobaksvarer, toiletartikler, have-redskaber og andet til husholdningen.

Niels Nielsen døde den 18. maj 1929, næsten 72 år gammel.

Hans kone Kirstine, som var født den 3. september 1866, blev boende i Vestbjerg til sin død den 19. februar 1951. De blev begge begravet på Sulsted Kirkegård, hvor deres gravsten i dag står ved siden af godsejer Harald Branths og hustrus tilsvarende.

Kilder:

- Stine Nielsens barndomserindringer fra Dal Plantørbolig, lånt ved Anthon Thøger Larsen, Vodskov.
- Niels Hedin: Hammer Bakker. Nørresundby 1931.
- Matrikelskort, 1812 fra Kort- og Matrikelstyrelsen.
- Kort over Hammer Bakker. Karen Palsgaard del. 1929.

Dal Plantørbolig foråret 2000, set fra øst.

Stenkorset ved Vodskov Landevej.

Stenkorset i Vodskovvejens vestre side
I baggrunden granerne langs den gamle
gamle kongevej fra Loftbro til Langebro-
kro.

Når man bevæger sig ad den gamle landevej imellem Vodskov og den nye rundkørsel ved OBS i Bouet passerer man lidt nord for Engholm i vejens vestre side, et i granit gammelt tilhugget kors, et kors som har stået der næsten fra vejen blev anlagt. Når man ser det gør man sig uvilkårligt tanker om, hvorfor denne sten er anbragt netop her. Og det er netop hensigten med vejkorset.

Det er en mindesten der skal fortælle os, at på dette sted led Ole Fjeldgaard Christoffersen fra Dronninglund en voldsom død den 5. november 1856.

Indskriften på stenen en meget vanskelig læselig, men der står følgende: "Paa dette Sted Jeg fandt min Sidste Livs Vandring Her 1856".

I løbet af få år efter 1856 gik baggrunden for stenens tilblivelse i glemmebogen. Men af uransagelige årsager har mindestenen overlevet i de 144 år, helt frem til i dag. Mange andre lignende sten er forsvundet når veje er blevet repareret eller grøfter er blevet rensset op. Men denne sten er forblevet hvor den i sin tid blev sat. Og efterhånden er mange historier om hvorfor stenen i sin tid blev sat her, dukket op.

I årene 1928-29 færdedes Thorkild Gravlund på egnen for at finde stof til hans beskrivelse af de danske herreder, her altså Kjær Herred. I sin beskrivelse af Gildsiggaard nævner han pludselig denne sten således: ".en sten er rejst lige nord for Nørre Uttrup. Da skal to Svenskere have dræbt en Fragtmand fra Dronninglund og væltet Vognen i Grøften, som om det var sket ved Vaade, men en af dem tilstod Drabet før sin Død. Nu staar ved Grøften en en Sten, udhugget i et svært Kors, med indskriften "Paa dette Sted jeg fandt min sidste Livsvandring. Her 1856".

Om korset skrev Kræsten Værnfelt i årborgen "Fra Himmerland og Kjær Herred" 1958 bl.a. følgende: "Ved Aalborg-Sæby landevej, lidt nord for garden Engholm, staar et plumpt tilhugget stenkors. Jeg saa dette mindesmærke engang først i 1890erne,

da vi i den gamle Ulsted-diligence rumlede ind mod Sundby. En gammel kone fortalte da: "Der er Wolle Faarbaks kors; han boede ligesom mine forældre oppe i Gammelkirk i Dronninglunds Sogn, hvor han havde et bette sted. Han var ogsaa pranger og ville gerne have en dram eller to; men saa en nat, da han havde været i Sundby, kørte han galt her og slog sig ihjel. Da de fandt ham, laa han i groben, og hestene stod lisa pænt foran vognen."

I mange aar troede folk, at Ole havde "kørt galt" og slaaet sig ihjel, og i 1880 siger forfatteren Niels Hancke i "Skizzer": "Tæt ved gaarden paa grøftekant staar der et monument, som, hvis det faar lov at blive staaende, vil kunne give kommende tiders oldgranskere noget at bryde deres lærde hjerner med".

Kr. Værnfelt tilkendegiver, at Thorkild Gravlunds historie kan være den rigtige, idet han fortæller at "To svenske karle paa Engholm dræbte Ole, lagde ham i grøften og hvælvede vognen over ham. Nogle aar efter kom den ene af dem "Svensker Anders" til at tjene i Melholt hos en gaardmand, som forøvrigt ogsaa hed Anders. De to Anderser var begge musikalske, spillede ofte sammen og blev meget gode venner. Men saa blev svenskeren syg og døde, og paa dødslejet betroede hans husbonden, at han havde været med til at slaa Ole Faarbakke ihjel".

Så langt om de opståede myter. Imidlertid har et tip-tip-oldebarn af Ole Fjeldgaard Christoffersen, Henry Sørensen efterforsket sagen og har fundet frem til sagens politimæssige efterforskning. I Politiprotokollen for Kjær Herred i 1856, side 64 har han fået "oversat" den i gotisk håndskrift opførte beretning om sagens behandling sålydende:

"Aar 1856 d. 6. November Eftermiddag kl. 4 kaldes Politiet til Paa Herredsfogedkontoret i Nørresundby af den ordinaire Dommer i Overværelse af af tiltegnede Vidner kontoristerne Hørbye og Schwarts hvor der N/226/1856 blev foretaget Forhør i Anledning af, at Gaardmand Ole Fjeldgaard Christophersen af Gammelkirk i Dronninglund Sogn i gaar er fundet væltet og omkommen i Veigrøften ved Sundbye Sæbye Landevei. Rapport af 5 Dennes blev fremlagt til Bedømmelse i ? mødte og fremstod Huusmand Anders Jacobsen til ? af Nørresundby.

Han forklarede paa anledning af Comp (Comperent = en der møder for retten) som er i arbeide hos Gmd Jørgen Springborg i Uttrup i gaar aftes Kl. mellem Kl. 6 og 7 kjørte et læs Gruus fra Sundby Bakke til Sæby Landevei. Omtrent ved Loftbro kjørte den afdøde Ole Fjeldgaard Christophersen forbi Comp nord paa. Han talte et Par Ord til Comp under forbikjørslen om hvad det var Comp havde paa Vognen og Comp kunde nok af hans Tale skjønne at han var en deel beskjenket; han kjørte stærkt. Comp kjørte derimod Fod for Fod og da han var kommen 1/8 og 1/4 Miel derfra noget Nord for Gaarden Nyeborg saa han en Vogn ligge væltet i Landeveisgrøften og at Hesten (der var kun en hest her) stod paa den anden side af Grøften ved Vognstangen som vendte i retning ad Syndbye til. En Comp ubekjendt Herre, hvis Vogn holdt paa Veien og en Kone hvis Navn Comp heller ikke veed men som var fra Grindsted, stod ved den væltede Vogn og anmodede om Comparentens Assistance. Comp søgte imidlertid forgjæves flere Gange paa at tage Vognen op, men imidlertid kom flere Veifarende tilstede; den blev da løftet noget op saaledes at man kunde komme til at undersøge Grøften; paa Bunden af den-

ne og ved det Sted hvor Vognen var væltet fandtes en Mandsperson der strax blev taget op men var i livløs Tilstand. Man forsøgte strax paa bedste Maade at bringe ham tillive men forgjæves; der var omtrent 1 Alen Vand i Grøften. Der blev nu sendt bud til Gaarden Nyeborg og her blev Liget bragt til. Comp bemærker nu at han ikke kjendte Ole Fjeldgaard Christophersen, men at han omtalte ham som Bekjendt under Begyndelsen af Forklaringen i Dag foerdi han nu flere Gange i dag har hørt hans Navn. Konen som Comp traf ved Vognen og som ogsaa var kommen fra Sundby fortalte Comp at Manden der var forulykket var den som havde kjørt omkring Comp som foranmeldt. Videre veed Comp ikke at forklare. Forklaringen opløst og ratihaberet med Bemærkning at der kun var ommeldte Herre der bad Comp hjælpe sig ved Vognen. Dommeren bemærkede at han med Staffet i Dag har underrettet den Afdødes Famile om det passerede Ulykkestilfælde. Forhøret sluttet.

Retten hævet.

Hørbye

Ole Fjeldgaard Christoffersen.

Han var døbt den 16. september 1810 som søn af indsidder af Christoffer Pedersen og Ane Malene Thronsdatter i Kobber Mølle , Dronninglund Sogn. Han købte i 1838 en lille, nu forsvunden gård "Faarbakken", som lå tæt ved Skindbjerg og Øster Hassing Kirke. Den 30. november blev han gift med Catrine Margrethe Carstens fra Poppelgaard i Øster Hassing, født den 9. maj 1917 som datter af

fæstegaardmand og møller i Klokkerholm, Hellevad, senere ejer af Poppelgaard i Øster Hassing, Peder Ohlsen Carstens og Ane Kirstine, født Nielsdatter.

På et tidspunkt solgte Ole "Faarbakken" og købte herefter den ene af "Føltvedgaardene". I 1853 bosatte familien sig på en mindre gård i Ulsted, hvorpå de i 1855 flyttede til et mindre sted i Gammel Kirk.

Jørgen Jensen Stenkløvers kors
for Ole Fjeldgaard.

Ole og Cathrine Fjeldgaard fik 6 børn.

Ole ernærede sig oprindeligt ved gårdbrug, men han arbejdede også som slagter. Han var en jovial karl, hvis mange indfald og planer de adstadige bønder i sognet ofte rystede på hovedet af. Livet igennem gik det tilbage for Ole.

Oles enke lod Jørgen Stenkløver, Jørgen Jensen Stenkløver, også kaldt Jørgen Lutterløgn, i Ulsted omtalte mindsten forfærdige.

En lang historie om en grå og grum skæbne som tilfældet har sikret et langt eftermæle.

Kilder:

- Thorkild Gravlund: Herredsbogen, Jylland. København 1930.
  - Fra Himmerland og Kjær Herred, årbog XXI fra 1958: "Korset ved Vejen" af Kr. Værnfelt.
  - Politiprotokol Kær Herred for 1856, side 64. Arkivkode: Viborg B. 36-25.
- Bearbejdet af Henry Sørensen. Overgivet til mig af medlem af lodsejersammenslutningen J.J. Kjærgaard Larsen, Hammervej 60, Sulsted.

Svampepedag i Hammer Bakker med

svampekontrol og -udstilling.

- Dato : Søndag den 24. september 2000
kl. 1300 - 1600.
- Mødested: P-pladsen ved Skolen i Hammer Bakker, Storemosevej 19.
- Arrangør: Foreningen til Svampekundskabens Fremme, Danmarks Naturfredningsforening og Park og Natur i Aalborg.
- Bemærk : Fra kl. 1330 er der svampekontrol ved de første P-pladser langs vejen Gennem Bakkerne.

Svampeinteresserede kan denne dag hente ny og spændende viden om svampe i Hammer Bakker. Fra kl. 1300 - 1600 vil svampekyndige stå klar ved Skolen i Hammer Bakker til at bestemme svampekurvenes indhold for alle interesserede der kommer forbi. Samtidig opbygges i løbet af eftermiddagen en stor svampeudstilling med svampene opdelt i forskellige grupper efter anvendelighed. En stor del af litteraturen på området med bestemmelsesnøgler og opskrifter vil kunne gennemses ved udstillingen.

Bemærk venligst, at der ikke er guidede ture ved arrangementet. Deltagerne indsamler selv på egen hånd til senere svampekontrol på ovennævnte pladser. Svampejagt på privat ejendom er kun tilladt til fods langs veje og stier!

Oprydning i Hammer Bakker.

Uagtet at det i de forudgående år ikke har været muligt at mobilisere mange medlemmer til hjælp ved den årlige oprydning i Hammer Bakker, har bestyrelsen besluttet, at der også skal finde oprydning sted i indeværende år. Det er dog en forudsætning, at Aalborg Kommune, som i de tidligere 5 år, lader opstille affaldscontainere på parkeringspladsen ved Brødland. I forventning herom er oprydningen planlagt til at skulle finde sted:

Lørdag den 6. maj 2000 hele dagen.

Kl. 1400 samles oprydningsdeltagerne på Brødland parkeringsplads.

Containerne vil også være til rådighed søndag den 7. maj.

Oprydningen koordineres af Werner Kindberg til hvem henvendelser med spørgsmål sagen vedrørende kan rettes.

Prøv en ny PARTNER

Græs-trimmer/ buskrydder

rydder græs, buske og småtræer på vanskeligt tilgængelige steder.

Priser fra kun **795,-**

Excl. moms

PARTNER 351
motorsav med 16" sværd **1195,-**
Excl. moms

Prøv den hos fagmanden

PJ Skov værktøj

Thistedvej 100 - 9400 Nørresunby
98 17 27 33

Altid brugte **SAVE** på lager

KURT'S SAVVÆRK/ TØMMERHANDEL

v Kurt Jensen Søhusevej 54 Hammer Bakker 9380 Vestbjerg Tlf 98 29 70 16

TRÆ købes, evt. på roden, også mindre partier.

OPSKÆRING af tømmer.

SALG af tømmer, brædder og lægter
direkte fra savværket.

Fredag kl. 12.00 - 18.00

Lørdag kl. 08.00 - 12.00

eller efter aftale på tlf. 98 29 70 16

(bedst mellem kl. 18 - 20).

Advokatfirmaet Kragbak

Gabelsgade 5, 9100 Aalborg

Tlf. 9631 8800

Fax 9631 8808

kragbak@eurojuris.dk

Erhvervsrådgivning
Generationsskifte
Skattestrafferet
Strafferet

Ejendomsadministration
Køberrådgivning
Civile retssager
Inkasso